

2.2.2021

Kirjallisuusjärjestöt vetoavat Ylen kirjallisuusohjelmien puolesta

Suomen keskeiset kirjallisuusjärjestöt ilmaisevat huolensa Ylen vähentyneestä kirjallisuusohjelmien tarjonnasta erityisesti televisiossa. Aamu-tv:n yhteydessä nähty kymmenminuuttinen Aamun kirja oli ainoa säännöllinen kirjallisuusohjelma Ylen televisiokanavilla. Nyt tämäkin pitkäaikainen ohjelma on lopetettu.

Rikkaan kirjallisuuskulttuurin ylläpitämiseksi Suomessa olisi tärkeää, että Yle panostaisi korkeatasoiseen kirjallisuusohjelmaan ja ottaisi osavastuun lukemisen ja lukutaidon edistämisestä yhdessä kansallisten, yksityisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vetoamme sekä Ylen lakisääteisiin tehtäviin että ajankohtaisiin tarpeisiin liittyen sivistykseen ja demokratian vaalimiseen.

Ylellä on tärkeä asema kirjallisuuden ja lukemiskulttuurin edistäjänä ja lukutaidon puolestapuhujana. Ylen ohjelmat ovat merkittävässä roolissa myös koulujen kirjallisuusopetuksessa: kouluissa on yleisesti käytetty Aamun kirjaa ja muita Ylen kirjallisuuskeskusteluja oppituntien sisältöinä. Näitä tarvitaan jatkossakin.

Lukutaito on kansakunnan hyvinvoinnin ja yhteiskunnan toimivuuden edellytys. Valtio on onneksi havahtunut tähän ja yhä voimakkaammin panostanut suomalaisten lukutaidon ja lukuharrastuksen lisäämiseen. Kansallisen lukutaitofoorumin työn tuloksena syntyi valtakunnallinen Lukuliike. Parhailaan ollaan aloittamassa kansallisen lukutaitostrategian laatimista, jonka onnistunut toimeenpano edellyttää panostusta kaikilta valtiollisilta toimijoilta.

Tilastojen valossa suomalaisten kiinnostus kirjallisuutta kohtaan kasvoi vuonna 2020 merkittävästi. Lukukeskuksen kyselyn mukaan 23 % aikuisista luki korona-vuoden aikana enemmän kuin aikaisemmin ja 60 % on huolissaan siitä, etteivät lue tarpeeksi. Kirjamyynnin ja lainamäärien kasvun perusteella voidaan sanoa, että kirjallisuus kiinnostaa yleisöä entistä enemmän.

Ylen radiokanavilla ja sosiaalisen median kanavissa kuullaan ja nähdään kirjallisuuskeskustelua, mutta kirjallisuus ansaitsisi laajaa yleisöä tavoitettavia ohjelmapaikkoja televisiosta. Kirjallisuuskeskustelut puhuttelevat ja luovat sellaista yhteisöllisyyttä ihmisten välille, jota juuri tässä ajassa kipeästi kaivataan.

Kyse ei ole suinkaan pelkästään kirjallisuudesta: tarvitsemme lukutaitoa ja rikasta kirjallista kulttuuria pitääksemme yllä sivistysvaltiota ja demokratiaa. Tämä on totta tänä päivänä ehkä enemmän kuin koskaan.

Finlands svenska författareförening

Lukukeskus - Läscentrum

Sanasto

Suomen Kirjailijaliitto

Suomen tietokirjailijat – Finlands facklitterära författare rf

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry - Finlands översättar- och tolkförbund rf

2.2.2021

Litteraturorganisationer vädjar om litteraturprogram till Yle

Centrala litteraturorganisationer i Finland uttrycker sin oro över Yles minskade utbud tv-program om litteratur. Det tio minuter långa Aamun kirja (Morgonens bok) som sänds i Yles morgon var det enda regelbundet återkommande litteraturprogrammet på Yles tv-kanaler. Nu har också det här tv-programmet lagts ner.

För att upprätthålla Finlands rika litterära kultur vore det viktigt att Yle satsade på litteraturprogram av hög kvalitet och tog sitt ansvar för läsning och läskunnighet tillsammans med nationella, privata aktörer och den tredje sektorn. Vi vädjar till Yle med anledning av dess lagstadgade uppdrag och det aktuella behovet att bevaka bildning och demokrati.

Yle har en viktig roll som litteraturens förespråkare och läsningens försvarare. Yles program har en betydelsefull roll också i skolornas litteraturundervisning: Skolorna har ofta använt Aamun kirja och andra litteraturdiskussionsprogram som Yle producerat i sin undervisning, det här behovet kvarstår.

Läskunnigheten är en förutsättning för nationens välmående och samhällets funktionsförmåga. Staten har tack och lov vaknat upp och allt kraftigare verkat för att öka läsningen som hobby och förbättra läskunnigheten. Som ett resultat av det nationella läskunnighetsforumet föddes den riksomfattande Läsrörelsen. Vi håller som bäst på att dra igång en nationell lässtrategi. Ett lyckat utfall förutsätter insatser av samtliga statliga organ.

Statistiken visar att finländarnas intresse för litteratur ökade i betydande utsträckning år 2020. Enligt en undersökning Läscentrum lät göra läste 23 % av den vuxna befolkningen mer än tidigare under coronaåret och 60 % anser att de inte läser tillräckligt. Utgående från uppgifter om ökad bokförsäljning och utlåning vid biblioteken, kan man sluta sig till att allmänheten intresserar sig alltmer för litteratur.

På Yles radiokanaler och sociala medier hör och läser man litteraturdiskussioner men litteraturen är betjänt av programtid på tv för att bättre nå ut. Litteraturdiskussioner talar till och ger upphov till en känsla av samhörighet – något vi är i skriande behov av i dessa tider.

Det är inte enbart en fråga om litteratur: vi behöver läskunnighet och en rik litterär kultur för att upprätthålla bildning och demokrati. Detta är ett faktum som är mer giltigt idag än någonsin.

Finlands svenska författareförening

Lukukeskus - Läscentrum

Sanasto

Suomen Kirjailijaliitto

Suomen tietokirjailijat – Finlands facklitterära författare rf

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry - Finlands översättar- och tolkförbund rf